

Міністерство освіти і науки України
Університет банківської справи
Черкаський навчально-науковий інститут

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ СВІТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Черкаси 2021

Міністерство освіти і науки України
Університет банківської справи
Черкаський навчально-науковий інститут

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ СВІТУ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

МАТЕРІАЛИ
XV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО–ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 листопада 2021 р.

Черкаси

УДК 336.71 (477)

ББК 65.262 (4Укр)

Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків :
Матеріали XV Міжнародної науково–практичної конференції. 17 листопада
2021 р. – Черкаси : ЧННІ Університет банківської справи, 2021. – 241 с.

Відповідальні за випуск Пантелєєва Н.М., д.е.н., професор

Збірник містить матеріали XV Міжнародної науково–практичної конференції «Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків» з актуальних проблем реалізація цілей сталого економічного розвитку в умовах викликів кризи COVID-19; функціонування та розвиток фінансової індустрії і банківських систем; упровадження фінансових технологій та цифрових рішень для забезпечення фінансової інклюзії та безпеки в умовах нових викликів і загроз; реалізації стратегій, моделей та технологій менеджменту в умовах цифрових трансформацій, інновацій та пандемічних обмежень; сучасних новації у ключових аспектах обліку, аудиту та оподаткування; секторального лідерства індустрії інформаційних і комунікаційних технологій; кримінально-процесуальних аспектів розслідувань фінансових і кіберзлочинів; формування необхідних знань і навичок для задоволення поточних і майбутніх очікувань суспільства та ринку праці.

Видання розраховано на фахівців фінансової сфери, науковців, викладачів, фахівців, аспірантів і здобувачів вищої освіти.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Києва, Полтави, Ірпіння, Львова, Сум, Хмельницька, Одеси, Черкас, Мелітополя (Україна), Республіки Казахстан, Республіки Узбекистан, Республіки Біларусь.

Погляди, висловлені в публікаціях, є виключно позицією авторів.

© Автори текстів, 2021 р.

© ЧННІ УБС, 2021 р.

УДК 336.7

ОСОБЕННОСТИ ПОСТРОЕНИЯ БАНКОВСКИХ ЭКОСИСТЕМ ДЛЯ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Голикова А.С., к.э.н., доцент,
доцент кафедры финансового менеджмента,
Полесский государственный университет
(Республика Беларусь)

Рост конкуренции и снижение маржинальности организаций различных отраслей экономики приводит к поиску руководством моделей ведения бизнеса, применение которых позволит лидирующие позиции на рынке предоставляемых товаров и услуг. Наиболее популярной среди крупных компаний является бизнес-модель экосистемы, которая позволяет предоставлять в рамках единой цифровой платформы собственные и партнёрские сервисы компании как финансового, так и нефинансового характера. В основе создания экосистем лежит ряд принципов:

- продукты и сервисы экосистемы должны обеспечивать удовлетворение максимального количества потребностей пользователя (на сайте, в мобильном приложении организации);
- ценность всей экосистемы для клиента выше, чем ценность отдельного продукта или сервиса.

Экосистемы создают организации, функционирующие в различных отраслях экономики: крупные технологические компании (Alphabet, Яндекс), мобильные операторы (МТС), онлайн-магазины (Amazon, Alibaba), компании индустрии развлечений (Tencent), агрегаторы такси (Grab, Gojek), социальные сети (Facebook, VK), а также банки (Сбер Банк, Тинькофф) и иные организации.

Строить экосистемы начали и белорусские организации. Так, различные непрофильные сервисы предоставляют мобильные операторы: МТС и А1. Наряду с традиционным приложением, на сайте Google Play розничным клиентам МТС доступны также онлайн-сервисы для консультации с врачом (Telemed), прослушивания музыки (МТС Music), просмотра видео (МТС Кино, МТС ТВ), чтения журналов и газет (МТС Пресса), изучения английского языка (Engster или YES), совершения финансовых операций (МТС Деньги), трекинга местоположения людей и телефона (МТС Локатор, Семья здесь, Под защитой, Где дети), знакомства с людьми (МТС Знакомства). Потребитель услуг может войти в любое из перечисленных выше приложений по своему номеру мобильного телефона. Меньшее количество приложений предлагает мобильный оператор А1: им разработаны приложения, которые позволяют получать финансовые услуги (А1 Banking), просматривать видеоконтент (VOKA), управлять системой «Умный дом» (А1 Умный дом), а также идентифицировать своё местоположение в случае происшествий (Маячок).

Стратегическими документами четырёх белорусских банков также предусмотрено создание экосистемы, а ещё восемь намерены предлагать своим клиентам по цифровым каналам нефинансовые сервисы. Изучение сайтов и мобильных приложений банков позволило прийти к выводу, что в настоящий момент, белорусские финансовые институты в большей степени нацелены на создание экосистемы для корпоративных клиентов. Нами были исследованы нефинансовые сервисы, которые предлагают банки Беларуси организациям и индивидуальным предпринимателям. Полученные результаты представлены в табл. 1. По горизонтали представлены нефинансовые услуги в порядке убывания их распространённости, а по вертикали – белорусские банки, предоставляющие их.

Таблица 1

Нефинансовые услуги, предоставляемые белорусскими банками для субъектов хозяйствования

Наименование банка	ЗАО «Альфа-Банк»	ОАО «Белгазпромбанк»	«Приорбанк» ОАО	ОАО «Банк БелВЭБ»	ОАО «Белагропромбанк»	ОАО «Технобанк» ¹	ЗАО «РРБ-Банк»	ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)	ОАО «Сбер Банк»	ОАО «Банк Дабрабыт»	ЗАО «БСБ Банк»	ОАО «Белинвестбанк»	ОАО «БНБ-Банк»	ЗАО «МТБанк»	ОАО «АСБ Беларусбанк»
Юридическая консультация															
Бухгалтерский учёт															
Проверка контрагентов															
Маркетинговые услуги															
ИТ-услуги															
Регистрация бизнеса															
Консалтинг															
HR-услуги															
Образование															
Обслуживание															

¹ Совместно международной платёжной системой Visa

транспортных средств	жёлтый	жёлтый	жёлтый			красный									
Аналитические услуги		красный	красный					красный							
Полиграфические услуги	жёлтый	жёлтый		красный											
Непродовольственные товары	жёлтый	жёлтый	жёлтый												
Документационное обеспечение	жёлтый			красный											
Продукты питания	жёлтый	жёлтый													
Коворкинг	красный				красный										
Оборудование и стройматериалы	жёлтый	жёлтый													
Курьерские услуги			жёлтый												
Переводы с иностранного языка						жёлтый									
Клининг		жёлтый													

Примечания: 1. Ячейка жёлтого цвета – модель онлайн-витрины; ячейка зелёного цвета – комиссионная модель; ячейка синего цвета – интеграционная модель; ячейка красного цвета – модель разработки собственных сервисов. 2. Разработка автора на основе информации с сайтов белорусских банков.

Данные о нефинансовых сервисах были сгруппированы на основании использования банками четырёх базовых моделей построения экосистем:

1. Модель онлайн-витрины – размещение на странице сайта банка предложений сервисов, предоставляемых его партнёрами для клиентов с дисконтом или бесплатно на ограниченный период времени.

2. Комиссионная модель отличается от предыдущей тем, что банк самостоятельно обрабатывает заявки клиентов на предоставление нефинансовых услуг, в то время как в предыдущей модели они перенаправлялись на сайты партнёров.

3. В рамках интеграционной модели сервисы партнёров предоставляются клиентам бесшовно, в процессе получения банковской услуги на сайте или в мобильном приложении финансового института.

4. Модель разработки собственных сервисов подразумевает разработку собственных готовых решений банками или принадлежащими им организациями, основываясь на запросах и потребностях своих клиентов.

Представленные в таблице данные свидетельствуют, что банками Беларуси используются различные модели построения экосистем. Это может быть как модель онлайн-витрины или разработки собственных сервисов, так и гибридные модели, при использовании которых финансовым институтом могут формироваться различные комбинации выстраивания партнёрских отношений и предложения собственных нефинансовых решений.

Чаще всего банки предлагают такие нефинансовые сервисы, как бухгалтерские, юридические, консультационные услуги, а также услуги по проверке контрагентов на специальных условиях (как правило, по ним партнёры предоставляют скидки, ограниченный срок бесплатного обслуживания или отсрочку платежа).

Вместе с тем следует отметить, что доступ ко многим нефинансовым услугам невозможен с использованием цифровых каналов: необходимо личное обращение корпоративного клиента.

Таким образом, общемировой тренд построения экосистем получил своё развитие также и в Беларуси. На предоставление непрофильных услуг розничным клиентам нацелены, в первую очередь, мобильные операторы – А1 и МТС, а банки предоставляют услуги нефинансового характера посредством заключения партнёрских соглашений и разработки собственных решений для субъектов хозяйствования.

З М І С Т

РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ КРИЗИ COVID–19.....

<i>Абдибеков С. У.</i> Оценка эффективности развития региона как субъекта ВЭД.....	8
<i>Жежерун Ю.В.</i> Забезпечення фінансової стабільності банківського сектору в умовах викликів коронакризи	11
<i>Зайналов Ж.Р., Расулов З.Ж.</i> Попытка переосмысления значения экономических циклов	14
<i>Зборина И. М.</i> Проблемы восстановления и развития человеческого капитала в условиях кризиса COVID-19	17
<i>Курбонов Х.А., Бердимуратов А.</i> Проблемы развития рынка корпоративных ценных бумаг в динамично развивающейся экономике ...	20
<i>Панковець М.П., Бикова М. А.</i> Світова енергетична криза 2021: причини, наслідки, шляхи подолання	22
<i>Панковець М.П., Михалюк І.В.</i> Міжнародний обмін інформаційними технологіями в забезпеченні інноваційної складової сталого розвитку ...	24
<i>Пантелєєва Н.М., Тупіцька Л.В.</i> Вплив епідемії коронавірусу на розвиток ринку іпотечного кредитування	27
<i>Расулов Ш.Ж.</i> Легализация капитала – основа формирования инновационного роста экономики	30
<i>Сембиева Л. М., Жагыпарова А. О.</i> Влияние пандемии на развитие банковской системы Республики Казахстан	33
<i>Фостяк В.В., Швед І.В.</i> Ринок страхування за часів пандемії	35
<i>Хмелярчук М. І., Майстренко В.М.</i> Монетарна політика НБУ в контексті сприяння забезпечення цілей сталого розвитку	38
<i>Шевчук Т. В.</i> Сталий розвиток економіки України в умовах коронакризи	42

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ СВІТУ: РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ І ПОДАЛЬШІ КРОКИ.....

<i>Антків В.В.</i> Особливості кредитування банками корпоративних клієнтів в умовах коронакризи	45
<i>Варцаба В.І.</i> Використання інструментів монетарної політики в протидії пандемії: світовий досвід	48
<i>Гірна О.Й.</i> Вплив онлайн-платежів на прибутковість банків країн з різним рівнем економічного розвитку	51
<i>Голикова А.С.</i> Особенности построения банковских экосистем для субъектов малого и среднего бизнеса в Республике Беларусь	53
<i>Завадська Д.В.</i> Особливості кредиту як джерела фінансування інноваційних потреб розвитку економіки	56
<i>Карчева Г. Т., Карчева І. Я.</i> Українські необанки та як вони впливають на діяльність корпоративних з ними банків	59
<i>Лукашук М. В.</i> Банківське кредитування інновацій в економіці: сучасний	62

стан та закордонний досвід.....	
Мищенко В.І., Науменкова С. В. Особливості дії валютного каналу монетарної трансмісії в Україні	65
Пантелєєва Н.М. Глобальна карта ESG-банкінгу: модель, регулювання та практика	68
Проскура К. Ю. Неопределённость правового режима безналичных денег как причина ущемления прав их собственников при банкротстве банков	71
Радченко Н. Г. Якість кредитного портфелю банків та напрями її підвищення в Україні	74
Третьак Н.М., Здор А.А. Чат-боти: розвиток технологій дистанційного обслуговування банків в умовах цифровізації	77
Федорущенко Б.В. Система забезпечення фінансової безпеки банківського сектору України	80
Якушева І. Є. Проблеми забезпечення стійкого розвитку банківської системи України	83

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ ІНДУСТРІЇ У ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.....

Алиева С.С. Финансы домохозяйств – важная составляющая благополучия государства	86
Алиева С.С. Факторы, способные обеспечить финансовую и инвестиционную привлекательность турпредприятий	89
Зайналов Ж.Р. Причины возникновения дефицита бюджета и меры по его ликвидации	91
Заславська О. І., Петканич М.-В.М. Необанки як новітня модель фінансового посередництва	93
Квасницька Р. С. Корпоративне управління в системі підвищення економічної ефективності функціонування банківських установ	96
Колєснікова Л. Л. Фінансовий консалтинг з управління персональними фінансами клієнтів на прикладі практики Ощадбанку	99
Криниця С. О., Вербіцький М.В. Сучасні підходи до фінансування креативної індустрії	102
Кузнєцова А. Я., Маслов В. О. Проблематика реалізації Державно-приватного партнерства в Україні	105
Литвин О. Є., Семенець І.В. Шляхи стимулювання інвестиційного процесу в Україні	108
Онїщенко Г.В. Глобальні ініціативи фіскальної політики і національна відповідь	111
Пантелєєва Н.М., Джаджа С.Б. Теоретичні аспекти фінансового планування діяльності бюджетних установ	114
Сокирка Д.С. “Фінансизована економіка” через призму еволюції грошей	117
Фостяк В.В., Купчик О.О. Проблеми та перспективи ринку платіжних карток в Україні в умовах цифрової економіки	121

<i>Харченко А.М., Степаненко О.С.</i> Стримуючі та посилюючі фактори ринку інноваційних банківських послуг України	122
<i>Харченко А.М., Поліщук Н.А.</i> Роль стратегічного планування платоспроможності та ліквідності банку в сучасних умовах	126
<i>Чепелюк Г.М., Григоренко А.О.</i> Кредитна політика АТ КБ «ПриватБанк» на ринку банківських послуг	128
<i>Шабанова О.В.</i> Сучасні тенденції розвитку страхового бізнесу	131
<i>Шірінян Л. В., Шірінян Е. А.</i> Формування банківської екосистеми в Україні	133
<i>Штейнгауз Д.О.</i> Сутність та класифікація фінансово-кредитних інструментів ефективного функціонування і розвитку ринку житлової нерухомості	134

ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЦИФРОВІ РІШЕННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ ТА БЕЗПЕКИ В УМОВАХ НОВИХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ.....

<i>Єгоричева С. Б.</i> Застосування штучного інтелекту в банківському бізнесі для сталого розвитку	136
<i>Запорожець С.В., Тригуб Ю.П.</i> Напрями забезпечення фінансової інклюзії в Україні	139
<i>Захаркін О.О., Чухно Р. Ю.</i> Транспарентність бюджетного процесу в системі забезпечення фінансової безпеки держави	142
<i>Корнєєв В.В.</i> Цифровізація фінансового сектора: зміни і очікування	145
<i>Литвин О. Є., Романенко В.С.</i> Особливості фінансової інклюзії в умовах становлення економіки сталого розвитку	147
<i>Лобозинська С. М., Скоморович І.Г., Владичин У.В.</i> Цифрова трансформація банківської системи України	149
<i>Опенько В. А.</i> Фінтех компанії як допоміжний інструмент для розвитку фінансового сектору в Україні	152
<i>Радченко Н. Г., Пересипкін О. А.</i> Цифровізація банківських послуг у період діджиталізації інформаційних технологій	155
<i>Харченко А. М.</i> Вплив пандемії на забезпечення фінансової інклюзії в Україні	156

СТРАТЕГІЇ, МОДЕЛІ ТА ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ, ІННОВАЦІЙ ТА ПАНДЕМІЧНИХ ОБМЕЖЕНЬ.....

<i>Гаряга Л. О., Нечипоренко А. О.</i> Антикризове управління: особливості в умовах цифровізації економіки	160
<i>Жуковська С.Т.</i> Scrum-команда як основа підвищення конкурентоспроможності ІТ-підприємства	163
<i>Кочума І.Ю., Комісар О.В.</i> Антикризове управління в умовах карантинних обмежень, пов'язаних з пандемією COVID-19	165
<i>Кочума І.Ю., Князєв О.В.</i> Основні функції менеджменту в умовах карантинних обмежень	168

<i>Кочума І.Ю., Лакутін Д.В.</i> Актуальні проблеми використання метапрограм в управлінні персоналом	170
<i>Кочума І.Ю., Шарай А.В.</i> Сучасні технології в управлінні людськими ресурсами	173
<i>Кукса В. М., Кукса В. М.</i> Управління якістю та витратами автобусних перевезень в умовах розвитку цифрових технологій та пандемії COVID-19	176
<i>Литвин О. Є., Хмелевська В. В.</i> Особливості ціноутворення на різних типах ринків	178
<i>Руденко М.В., Качуровська А.І.</i> Формування стратегії розвитку транспортних підприємств в умовах невизначеності	181
<i>Харченко А.М., Лакутін Д.В.</i> Використання технології блокчейн для побудови ефективних бізнес-процесів підприємства	183

НОВАЦІЇ У КЛЮЧОВИХ АСПЕКТАХ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ.....

<i>Гончаренко О.О., Драник Ю. С.</i> Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками	187
<i>Гончаренко О.О., Гаркуша Л. В.</i> Особливості та проблемні аспекти формування облікової політики бюджетної установи	189
<i>Зайналов Ж.Р.</i> Препятствует ли высокое налоговое бремя финансовым результатам предприятий?	192
<i>Кундря-Висоцька О. П., Демко І. І., Вагнер І. М.</i> Інтегрована звітність як інструмент ділової етики сучасних бізнес-комунікацій	196
<i>Руденко М.В., Мельник Т. В.</i> Актуальні питання обліку, аудиту та оподаткування доходів підприємств	199
<i>Самоховець М. П., Гречишкіна О.О.</i> Оцінювання податкових доходів державного бюджету Республіки Білорусь	202
<i>Шинкаренко О.М., Заєць Т.М.</i> Особливості проведення контролю розрахунків з оплати праці	205
<i>Шинкаренко О.М., Надточій С. П.</i> Особливості обліку розрахунків з покупцями і замовниками	207

НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ СЕКТОРАЛЬНОГО ЛІДЕРСТВА ІНДУСТРІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ І КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....

<i>Засядько А.А.</i> Розвиток ІТ-ринку України в умовах пандемії	209
<i>Пантєлєєва Н.М., Васенко К.О.</i> Розробка інтерактивної карти фінансової інклюзії	212
<i>Пантєлєєва Н.М., Іванюк О.</i> Розробка онлайн сервісів розрахунку ефективності майнінгу криптовалюти	215
<i>Пантєлєєва Н.М., Краснокутський Д.</i> Нові контури орендних відносин в цифровій економіці	218

КРИМІНАЛЬНО–ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗСЛІДУВАНЬ ФІНАНСОВИХ І КІБЕРЗЛОЧИНІВ.....

<i>Авраменко О.Л., Міщенко О.О., Чижикова С.Е.</i> Злочинність, пов'язана з криптовалютою на території України, та її правова оцінка	221
<i>Брайченко С.М., Вдовіченко Р.В., Рімаві Д.С.</i> Правова основа використання криптовалюти в Україні	224
<i>Вайганг Г.О., Собчук А.В., Москалик А. В., Бурій Ю. А.</i> Аналіз проблем кіберзлочинності в Україні	227
<i>Вайганг Г.О., Комар К. В., Мельник М. М.</i> Захист прав та інтересів особи внаслідок розміщення недостовірної інформації щодо неї в мережі Інтернет	230
<i>Комар К. В., Шевченко В. С.</i> Аналіз етапів підготовки до проведення слідчих дій, спрямованих на збирання інформації у електронній формі ...	232

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НЕОБХІДНИХ ЗНАНЬ І НАВИЧОК ДЛЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТОЧНИХ І МАЙБУТНІХ ОЧІКУВАНЬ СУСПІЛЬСТВА ТА РИНКУ ПРАЦІ.....

<i>Жуковська С.Т.</i> Еволюція ролі та змісту людського потенціалу у формуванні розвитку підприємства	235
<i>Кочума І.Ю.</i> Управління людськими ресурсами в умовах пандемії COVID-19: нові виклики та перспективи	238